

znance. To pa ni napaka, to je razvoj; večje pohvale bi po mojem mnenju ne mogli izreči umetniku. Radi tega opazimo na prvi pogled veliko podobnost, ki je med Cankarjevimi »Tujci« in osebam, ki nastopajo »Na klancu«. Meni se zdi, da bi prav tako lahko imenoval »Klančarje« socialne tujce, kakor P. Slivarja in njegove drugove Klančarje-umetnike. Mene vsaj prav nič ne moti to, da se vrši dejanje v našem umotvoru vseskozi na slovenskih tleh, dočim žive »tujci« na — tujem. Pa vendar so oboji slovenski ljudje, to so naši slabiči-sanjači. Tudi temu svojemu spisu je dal Cankar najširše ozadje, dasi jih je označil komaj s par površnimi potezami. »Jaz sem bil daleč po svetu«, govori Lojze Mihov (157), »in sem videl naše ljudi: vsi hlapci, vsi siromaki s klanca! Pogled njih zgodovino — tisoč let hlapčevstva! Tisoč let strašnega truda in nič niso dosegli.« In o istem junaku piše: »Gledal je in klanec se je čudovito širil pred njegovimi očmi — od vzhoda do zahoda se je razprostiral, od juga do severa, holmi so se razmaknili. Klanec siromakov je bila vsa prostorna pokrajina pred njim, po vsej prostrani pokrajini so hodili ponižno sključeni, vdani siromaki, ki jim je bilo siromaštvo v srcu in ki so bili v srcu siromaki, če so se veselo smejali in če so imeli rdeče obraze in pošteno obleko. Neizmeren klanec siromakov je bil pred njim in narod hlapcev je stanoval na klancu.« (159). To so nam prav dobro znani akordi, samo da so vloženi v drugačne muzikalne figure. Tudi podrobnosti tega temnega ozadja, tega klanca siromakov so tuptam slikane z istimi konturami, kakor smo jih videli že v Cankarjevih študijah o predmestnem življenju velikih mest, samo da je tu vse grobejše in plastičnejše, ker ni izglajena vsaka guba. Tu vidimo same Slivarjeve brate, samo da so krojači, črevljarji, pisarji, kmetje, katere je vrglo valovje življenja na breg, da se posuše, izstradajo ter poginejo; to so značaji, o katerih pravi pisatelj, da so zmerom dovolj močni, da snujejo načrte, ali nikoli tako močni, da bi jih izvršili (64). To so zastopniki naroda, ki biva na klancu siromakov: krojač Tone Mihov, glavno moško lice, pisar in črevljar. (Konec prih.)

Dr. Iv. Merhar.

Ljudska knjižnica. Zvezek I. I. S. Machar: Magdalena. S pesnikovim dovoljenjem prevel Ant. Dermota. Cena 2 K. Ljubljana 1903. Založili »Naši zapiski« (Jos. Breskvar in tov.). Oceno tega dela znamenitega češkega pesnika prinesemo pozneje.

Mali vitez (Pan Volodijeovski). Tvrdka Kleinmayr & Bamberg je razposlala 11. in 12. sešitek slovenskega prevoda tega Sienkiewiczzevega romana, s katerim sešitkom je završen drugi zvezek tega dela.

Navod za knjigovodstvo in poslovanje slovenskih raiffeizenskih posojilnic, spisal Svetoslav Premrou, uradni vodja »Centr. posojilnice v Gorici«. Gorica. Samozaložba pisateljeva. Tisk Narodne tiskarne 1902. Cena mehko vezani knjigi 5 K. Ta dokaj obširna knjiga bo zanimala one, ki se brigajo za gospodarsko življenje našega naroda in za socialno rešitev našega kmečkega stanu.

»Die Pfarrkirche St. Ruprecht in Unter-Krain und ihre Restaurierung«. Ta spis iz peresa rajnega profesorja Ivana Verhovca so priobčile »Mittheilungen der k. k. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale«, XXVIII. zvezek, pag. 63—72. —ar.

Devojački svet. Izabrane pripovedi čeških spisateljica. S češkoga preveo i uvodom... popratilo Stjepan Radić. (Slavenska knjižnica. Izdaje Matica Hrvatska. Knjiga X.) Zagreb, 1902.